

Kerkgenootschap Leger des Heils

Jaarverslag 2023

Kerkgenootschap Leger des Heils

Postbus 3006

1300 EH Almere

036-5398231

www.legerdesheils.nl

INHOUDSOPGAVE

I.	Bestuursverslag	3
	1. Uitgangspunten verslaggeving	4
	2. Profiel van de organisatie	5
	2.1 Algemene identificatiegegevens en doelstelling	5
	2.2 Structuur	6
	2.3 Kerngegevens	9
	3. Relatie met belanghebbenden	12
	3.1 Relatie met belanghebbenden	12
	3.2 Duurzaamheid en sociale ecologische gerechtigheid	12
	4. Bestuur	14
	5. Beleid, inspanningen en prestaties	15
	5.1 Risico's en onzekerheden	18
	5.2 Gang van zaken tijdens het boekjaar	19
	6. Vooruitzichten en begroting 2024	20
II.	Jaarrekening	23
	1. Balans per 31 december 2023	24
	2. Staat van baten en lasten over 2023	25
	3. Kasstroomoverzicht over 2023	26
	4. Grondslagen van de financiële verslaggeving	27
	5. Toelichting op de balans	32
	6. Toelichting op de staat van baten en lasten	37
	7. Verantwoording bezoldigingen	43
	8. Bestemming exploitatieresultaat	44
III.	OVERIGE GEGEVENS	45
	Gebeurtenissen na balansdatum	46
IV.	BIJLAGEN	47
	Staat van baten en lasten over 2023 van de afdeling Internationale Ontwikkelingssamenwerking	48
	Staat van baten en lasten over 2023 van het programma Geloven in de Buurt	49

I. Bestuursverslag

1. Uitgangspunten verslaggeving

Dit jaarverslag heeft betrekking op het Kerkgenootschap Leger des Heils, statutair gevestigd te Amsterdam en kantoorhoudend te Almere. Dit verslag wordt opgesteld om zowel maatschappelijk als intern binnen de organisatie, verantwoording af te leggen over de activiteiten van Kerkgenootschap Leger des Heils en de inzet van de hiermee samenhangende middelen.

De gegevens voor dit jaarverslag zijn afkomstig uit interne rapportages binnen het Kerkgenootschap Leger des Heils. Deze rapportages worden geverifieerd door middel van interne controles.

Dit jaarverslag is in juni 2024 opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het Kerkgenootschap Leger des Heils en betreft het gehele kalenderjaar (= boekjaar) 2023. Het jaarverslag bestaat uit een bestuursverslag, de jaarrekening, overige gegevens en bijlagen. De in het jaardocument opgenomen jaarrekening is opgesteld met in achtname van BW Boek 2 titel 9 en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

Het jaarverslag van het Kerkgenootschap Leger des Heils wordt gepubliceerd op de website www.legerdesheils.nl.

Het Kerkgenootschap Leger des Heils is onderdeel van het Leger des Heils in Nederland. Ten behoeve van het publiek wordt een (publieks) jaarverslag van het Leger des Heils in Nederland opgesteld. In dit (publieks) jaarverslag worden gegevens opgenomen die zijn ontleend aan het jaarverslag van Kerkgenootschap Leger des Heils. Het (publieks) jaarverslag van het Leger des Heils in Nederland wordt breed verspreid en gepubliceerd op de website www.legerdesheils.nl.

Een aanzienlijk deel van de middelen van het Kerkgenootschap Leger des Heils wordt ingezet voor de samenwerking met de Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg (hierna W&G) inzake het programma 'Geloven in de Buurt'. Zowel qua menskracht als qua gebouwen en overige (financiële) middelen staat het leeuwendeel ten dienste van dit programma. Dit vergt extra alertheid voor een goede, transparante verantwoording van dat wat zich in het Kerkgenootschap Leger des Heils afspeelt. Enerzijds gaat dit over het specifieke werk van het Kerkgenootschap en anderzijds over het samenwerkingsprogramma 'Geloven in de Buurt'.

Er is een onderverdeling gemaakt in de (financiële) verantwoording van sociaal-maatschappelijke buurtactiviteiten versus activiteiten op het terrein van geloof en zingeving. Tezamen geeft dit zicht op 'Geloven in de Buurt'. Verder is er specifieke verantwoording van het Leger des Heils Kerkgenootschap. Daarnaast wordt een overkoepelend integraal beeld geschetst van het Leger des Heils Kerkgenootschap, inclusief 'Geloven in de Buurt'.

Om een goede indruk te krijgen van het programma 'Geloven in de Buurt' (hierna GidB), verwijzen we graag naar het aparte jaarverslag GidB 2023. Daar waar relevant of noodzakelijk komt het programma aan de orde in dit bestuurlijke en financiële jaarverslag.

2. Profiel van de organisatie

2.1 Algemene identificatiegegevens en doelstelling

Naam rechtspersoon:	Kerkgenootschap Leger des Heils
Bezoekadres:	Spoordreef 10
Postadres:	Postbus 3006
Postcode:	1300 EH
Plaats:	Almere
Telefoonnummer:	036-5398231
E-mailadres:	secretariaatdv@legerdesheils.nl
Internetpagina:	www.legerdesheils.nl
Nummer Kamer van Koophandel:	51863820

Doelstelling

Het Kerkgenootschap Leger des Heils stelt zich ten doel om op elke daartoe geschikte plaats, tijd en wijze het Evangelie - met name de daarin vervatte oproep tot bekering - in woord en daad uit te dragen, in ontmoeting met de medemens ook aandacht gevend aan diens maatschappelijke noden en behoeften en daarin trachten te voorzien, hetzij vanuit de eigen organisatie, hetzij door anderen, er van uitgaande dat voor het waarlijk samenleving - zijn naar Gods bedoeling nodig is: ieders bekering tot en gehoorzaamheid aan Jezus Christus. In het kader van deze doelstelling wordt directe materiële en immateriële hulp verleend aan mensen, die deze hulp willen aanvaarden.

Missie Leger des Heils

De internationale missie van het Leger des Heils luidt als volgt: "Het Leger des Heils is een internationale beweging en behoort tot de universele christelijke Kerk. Zijn boodschap is gebaseerd op de Bijbel. Zijn dienstverlening wordt gestimuleerd door de liefde tot God. Zijn opdracht is het Evangelie van Jezus Christus te prediken en in zijn naam menselijke nood te lenigen zonder enige vorm van discriminatie."

Geschiedenis

De godsdienstige organisatie The Salvation Army is in 1865 in Londen gestart door de Engelse methodistenpredikant William Booth. Het Engeland van zijn dagen kenmerkte zich door industrialisatie en kapitalisme. Grote groepen arbeiders leefden in armoede en zochten een uitvlucht in de alcohol.

William Booth richtte zich als rondreizend evangelist in het bijzonder op deze onderklasse. Hij zag in dat hij zijn publiek niet van Gods liefde kon overtuigen, zonder iets van deze liefde te laten zien. Behalve dat hij het Evangelie predikte, bood hij daarom praktische hulp. 'Een lege maag heeft geen oren', verklaarde Booth.

De naam The Salvation Army - in het Nederlands 'Leger des Heils' - stamt uit 1878. Daarvoor heette de beweging The Christian Mission. Toen één van de betrokkenen de organisatie in een artikel wilde omschrijven als 'a volunteer army' (een leger van vrijwilligers), maakte Bramwell Booth (de zoon van de oprichter) daartegen bezwaar. William Booth verving het woord 'volunteer' door 'Salvation'.

Het Leger des Heils werkt sinds 8 mei 1887 in Nederland. In de loop der jaren kent de organisatie als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen (wereldoorlogen, veranderende wetgeving in Nederland) diverse kerkelijke en/of juridische statussen, soms naast elkaar bestaand. Vanwege subsidiering van maatschappelijke activiteiten door overheidsinstanties en vanuit publieke fondsenwerving, ontstaat de behoefte duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of het Leger des Heils een stichting of een kerkgenootschap is. In 1984 wordt vastgesteld dat het Leger des Heils (op dat moment) een kerkgenootschap is. Vanwege de eisen van subsidiegevers en het Centraal Archief voor het inzamelingswezen (voorganger van het huidige Centraal Bureau Fondsenwerving), is een juridische herstructurering van het Leger des Heils noodzakelijk. Op 27 december 1988 worden de diverse activiteiten, taken en bijbehorende middelen van het Leger des Heils in Nederland toegekend aan verschillende daartoe opgerichte rechtspersonen en het reeds bestaande kerkgenootschap. Deze juridische structuur wordt operationeel op 1 januari 1990.

Samen, ook met de daarna opgerichte rechtspersonen, vormen deze juridische entiteiten het Leger des Heils in Nederland. Elk van deze entiteiten draagt de naam 'Leger des Heils', elk vindt zijn grondslag in dezelfde beginselen en leerstellingen zoals vastgelegd in de statuten van elke entiteit en maakt daarmee deel uit van The Salvation Army en is daardoor in beginsel onderworpen aan de daarvoor geldende internationale Orders en Reglementen en beleidskaders, die zijn vastgesteld door de Generaal van The Salvation Army. In de statuten van de onderscheiden rechtspersonen zijn de taken en

bevoegdheden van de Raad van Toezicht, respectievelijk bestuur en directie beschreven. Over de samenhang in financieel beleid binnen het Leger des Heils als geheel wordt geadviseerd in de Territoriale Raad. Deze Raad bestaat uit zowel directieleden als door de Generaal benoemde toezichthouders. Besluitvorming aangaande beleid vindt plaats binnen het bestuurlijk kader van de verschillende entiteiten.

2.2 Structuur

Het Kerkgenootschap Leger des Heils maakt onderdeel uit van het Leger des Heils in Nederland. Het Leger des Heils in Nederland maakt deel uit van de wereldwijde godsdienstige organisatie The Salvation Army, gevestigd in Londen, Groot-Brittannië.

Wijziging bestuursvorm

De herstructurering in 1990 heeft sterk bijgedragen aan de effectiviteit, transparantie en accountability van het Leger des Heils in de Nederlandse samenleving, zowel bij overheden als in het publieke domein. In 2016 is een governancecommissie ingesteld (bestaande uit bestuurders en toezichthouders van de diverse juridische entiteiten van het Leger des Heils alsmede externe adviseurs) om de organisatorische en/of juridische structuur van de entiteiten binnen het Leger des Heils en hun onderlinge samenhang te optimaliseren. Deze commissie constateerde dat er te weinig centrale sturing op de gezamenlijke missie en strategische koers van het Leger des Heils als geheel is. Ook was de situatie ontstaan dat verschillende afdelingen binnen de onderscheiden entiteiten vergelijkbare en/of aanpalende backoffice activiteiten verrichten die elkaar (deels) overlappen. Hierdoor dreigde inefficiëntie en administratieve kwetsbaarheid te ontstaan. De governancecommissie adviseerde de afzonderlijke besturen en toezichthoudende organen om:

- de rol en taak van de Territoriale Financiële Raad te verbreden, en de (dan) Territoriale Raad aan te wijzen als het orgaan waarin strategisch beleid en richting en koers van het Leger des Heils als geheel dient te worden voorbereid en waarbinnen afstemming en draagvlak georganiseerd wordt;
- een 'One Army'-raamovereenkomst op te stellen tussen alle juridische entiteiten waarin de afspraken worden vastgelegd over de 'groepsaangelegenheden' van het Leger des Heils als geheel en waarin de taken en samenstelling van de Territoriale Raad worden opgenomen;
- elementen in de governancestructuur van Kerkgenootschap Leger des Heils, Stichting Leger des Heils, Stichting Leger des Heils Dienstverlening en Stichting Leger des Heils Reshare aan te passen, zodanig dat functies van toezicht en bestuur zoveel mogelijk vergelijkbaar zijn;
- backoffice activiteiten die zich laten kwalificeren als beheerdiensten onder te brengen bij Stichting Leger des Heils Dienstverlening (project 'RiseUp');
- de voorwaarden voor dienstverlening door Stichting Leger des Heils Dienstverlening aan de andere juridische entiteiten vast te leggen in dienstverleningsovereenkomsten.

In april/mei 2017 hebben de bevoegde organen van de onderscheiden entiteiten van de Leger des Heils rechtspersonen (voorgenomen) besluiten genomen respectievelijk goedgekeurd om opvolging aan dit advies te geven.

Op 14 december 2017 zijn de statuten van een aantal juridische entiteiten, waaronder die van het Kerkgenootschap Leger des Heils, aangepast. De wijziging betreft een verbreding van de bestuurssamenstelling naar een bestuur dat bestaat uit drie leden.

Het bestuur is belast met het besturen van het Kerkgenootschap Leger des Heils met inachtneming van het bepaalde in de wet en de statuten. Het bestuur stelt het beleid van het Kerkgenootschap vast en houdt toezicht op de uitvoering van vastgesteld beleid door de Veldsecretaris (operationeel directeur Kerkgenootschap).

De uitvoerende verantwoordelijkheid voor de activiteiten van Kerkgenootschap Leger des Heils is belegd bij de Veldsecretaris. Specifiek voor Kerkgenootschap-onderdelen is er een Management Team geformeerd dat zich onder leiding van de Territoriaal Commandant bezighoudt met de volgende thema's:

- werving en selectie van nieuwe officieren (kandidaten);
- opleiding officieren;
- literair secretariaat (ten behoeve van LdH-uitgaven);
- Leger des Heils muziek (landelijke expressiegroepen);
- HRM-officieren;
- LdH-identiteit.

De Veldsecretaris is tevens voorzitter van de programmadirectie van 'Geloven in de Buurt' en is in die hoedanigheid verantwoordelijk voor de aansturing van de regio-officieren en alle 'Geloven in de Buurt'-locaties, waaronder ook de korpsen, buitenposten en dienstencentra die door het Kerkgenootschap zijn ingezet ten behoeve van het programma 'Geloven in de Buurt'.

Het Kerkgenootschap Leger des Heils in samenwerking met het programma 'Geloven in de Buurt' telt eind 2023 139 locaties verspreid over Nederland, verdeelt in 124 fysieke locaties, 11 mobiele locaties en 4 projecten, met de volgende activiteiten (op 1 locatie kunnen meerdere activiteiten plaatsvinden):

- 49 Korpsen met buurthuiskamer
- 106 Buurthuiskamers
- 106 Winkels
- 18 Overige activiteiten (buurttuin, pioniersplekken en ontmoetingsbussen)

De korpsen staan in beginsel onder leiding van heilsofficieren of mensen die onder officierscondities dienen (wat inhoudt dat zij volgens de toelagesystematiek van officieren worden betaald).

De korpsofficieren worden ondersteund door een pastorale raad en een korpsraad. Sommige korpsen hebben een combiraad. Soms wordt gewerkt met een plaatselijk kernteam of leiderschapsteam als dit meer passend is bij de locatie. Op enkele locaties worden (gedetacheerde) medewerkers ingezet om de ontwikkeling van het werk van het Leger des Heils ter plaatse te stimuleren en versterken. Sinds 2020 zijn er op diverse plekken missionair werkers aangesteld. Deze mensen hebben geen officiersopleiding genoten en sommigen zijn ook geen heilssoldaat. Wel verstaan zij de opdracht en de roeping om het werk van het Leger des Heils binnen buurtgerichte locaties en geloofsgemeenschappen gestalte te geven. De korpsofficieren en missionair werkers vormen samen de locatieleiders van de korpsen, buitenposten, dienstencentra en fresh expressions.

Daarnaast beschikt het Kerkgenootschap Leger des Heils over een centraal kerkelijk bureau, dat ondersteuning biedt aan de locaties in het land. Dit centraal kerkelijke bureau wordt nu bijna volledig ingezet voor het programma 'Geloven in de Buurt' en bestaat uit de afdelingen:

- Kinder- en jongerenwerk, inclusief Scouting en Avonturenclubs
- Maatschappelijke Dienstverlening, inclusief Schuldhulpverlening
- Lokale programmering, inclusief Kledingwinkels
- Financiën, Beheer & Informatievoorziening
- Afdeling Identiteit, Innovatie en Inspiratie (Toerustingsafdeling)
- Administratief Bureau Sociale Vakanties
- Landelijk Pastoraat Kerkgenootschap

Verder kent het Kerkgenootschap Leger des Heils nog de volgende afdelingen:

- Afdeling Opleiding Officieren
- Afdeling Kandidaten (werving officieren)
- Afdeling HRM-advies voor officieren
- Afdeling Muziek
- Internationale Ontwikkeling & Samenwerking (IOS)
- Literair secretariaat/archief
- SBA-kantoor
- CS-kantoor
- TC-kantoor

Verbonden partijen

Het Kerkgenootschap Leger des Heils is onderdeel van het Leger des Heils in Nederland. De verschillende entiteiten van het Leger des Heils in Nederland maken deel uit van de Internationale organisatie The Salvation Army, gevestigd in Londen. Het Leger des Heils in Nederland acht zich in beginselen, leer en bestuursvorm gebonden aan de internationale orders en reglementen van The Salvation Army. Deze zijn verankerd in de statuten van de verschillende Leger des Heils-rechtspersonen in Nederland.

Naast Kerkgenootschap Leger des Heils bestaat het Leger des Heils in Nederland uit de volgende rechtspersonen:

- Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg
- Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering
- Stichting Leger des Heils
- Stichting Leger des Heils Dienstverlening
- Stichting Leger des Heils ReShare

- Stichting Leger des Heils Fondsenwerving
- Scoutingvereniging Leger des Heils
- Stichting Leger des Heils Woonvermogen

Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg

Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg is verantwoordelijk voor de professionele gezondheidszorg en het welzijnswerk van het Leger des Heils in Nederland. Hierbij gaat het om maatschappelijke opvang, ouderen- en gezondheidszorg, jeugdhulp, verslavingszorg, preventie en maatschappelijk herstel. De stichting is landelijk actief vanuit verschillende werkeenheden en vestigingen.

Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering

Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering is verantwoordelijk voor de uitvoering van wettelijke maatregelen zoals ondertoezichtstelling, voogdij, jeugdreclassering en reclasseringstoezicht, advies en begeleiding. De stichting is landelijk actief vanuit verschillende vestigingen.

Stichting Leger des Heils

Stichting Leger des Heils is verantwoordelijk voor het beheer van geldmiddelen en de verdeling van onbestemde centrale inkomsten over de andere stichtingen en het Kerkgenootschap.

Stichting Leger des Heils Dienstverlening

Stichting Leger des Heils Dienstverlening verleent tegen kostprijs ondersteunende diensten aan de andere stichtingen en het Kerkgenootschap. Stichting Leger des Heils ReShare valt onder de verantwoordelijkheid van de Stichting Leger des Heils Dienstverlening.

Stichting Leger des Heils ReShare

Stichting Leger des Heils ReShare draagt actief bij aan verbetering van het milieu, door hergebruik en recycling van ingezamelde goederen. De stichting stelt ingezamelde goederen ter beschikking aan kwetsbare mensen en verkoopt deze, al dan niet in eigen winkels. Deze activiteiten zijn er ook op gericht om werkaanbod te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Stichting Leger des Heils Fondsenwerving

Stichting Leger des Heils Fondsenwerving houdt zich bezig met het werven van fondsen ten behoeve van de maatschappelijke en humanitaire activiteiten van de instellingen en organisaties die uitgaan van het Leger des Heils in Nederland. Voor het Leger des Heils in Nederland is Stichting Leger des Heils Fondsenwerving de houder van het certificaat "Erkend Goed Doel", conform de "Erkenningsregeling Goede Doelen" van het CBF, waarbij geldt dat alle onderdelen van het Leger des Heils vallen onder de CBF-verantwoording.

Scoutingvereniging Leger des Heils

Scoutingvereniging Leger des Heils heeft tot doel bij te dragen aan de ontwikkeling van jonge mensen en gestalte te geven aan het scoutingspel van de Leger des Heils-scoutinggroepen, dat gebaseerd is op de ideeën van Lord Baden Powell en de Bijbel. De vereniging onderhoudt contacten met Scouting Nederland en andere scoutinggroepen.

Stichting Leger des Heils Woonvermogen

In 2020 is Stichting Leger des Heils Woonvermogen opgericht. Deze stichting heeft tot doel het in- en uitlenen van gelden, het ontvangen en doen van betalingen van hoofdsom, rente, e.d. waardoor de juridische entiteiten van het Leger des Heils in Nederland onroerende zaken of andere activa kunnen financieren.

Woonvermogen is een impactfonds, waar vermogen van particulieren, families en organisaties door middel van vastgoedleningen bijdragen leveren aan het woonplekaanbod van het Leger des Heils aan (voormalige) cliënten en deelnemers. Daartoe treedt de stichting o.a. op als agent en/of trustee en beheert zekerheidsrechten die worden verstrekt in het kader van leningen waarvoor onder andere onroerende zaken of andere activa in onderpand worden gegeven.

Het Leger over de grenzen

Het internationale Leger des Heils is momenteel in meer dan 130 landen actief, verdeeld over zogenoemde territories. Een groot aantal van deze landen bevindt zich in de zogeheten ontwikkelingsgebieden. Eind jaren '80 van de vorige eeuw heeft het Leger des Heils zijn werk in het voormalige Oostblok hervat. Jarenlang is de organisatie daar

verboden geweest. Nederland vormt samen met Tsjechië en Slowakije één territorie.

2.3 Kerngegevens

Identiteit en kernfuncties

Het Kerkgenootschap Leger des Heils draagt vanuit een christelijke en Bijbelse mensvisie het Evangelie van Jezus Christus uit in woord en daad. Vanuit persoonlijke geloofsbeleving en naastenliefde wordt op praktische wijze aan het Evangelie handen en voeten gegeven.

Het Leger des Heils staat in de christelijke traditie. We laten ons inspireren door de Bijbel en in het bijzonder door de woorden en daden van Jezus Christus. In deze traditie staan de volgende geloofsnotities centraal. God is de Schepper van al wat leeft. God is de oorsprong van deze wereld en degene die deze wereld draagt. In Jezus Christus is God zelf naar deze wereld gekomen. In Jezus wordt duidelijk hoe God wil dat mensen zullen leven en met elkaar zullen omgaan. Dat betekent ook een oproep om zich af te keren van een leven dat niet goed is. 'Bekeering' heet dat in Bijbelse taal. In Jezus werd ook duidelijk dat God van mensen houdt, ondanks de verkeerde dingen die mensen doen. God vergeeft mensen omwille van Jezus Christus. Dat werd eens en voorgoed duidelijk in de kruisdood van Jezus en zijn opstanding. God is in en door mensen aan het werk in deze wereld. Het is de heilige Geest die mensen bezielt en inspireert. De mens valt niet samen met God, maar in mensen valt wel iets van God te herkennen.

Al deze richtinggevende woorden voor het leven worden samengevat in de woorden van Jezus "Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dat is het grote en eerste gebod. Het tweede is daaraan gelijk: heb uw naaste lief als uzelf."

Kenmerk van het Leger des Heils is dat het een strijdbare organisatie is. Dat blijkt niet alleen uit onze uitingvormen (zoals bijvoorbeeld de naam van de organisatie of de vlag), maar ook uit onze karakteristieke werkwijze. We zijn een daadkrachtige organisatie, waarin vaak de daad voor het woord komt, de concrete hulpverlening voor allerlei overleg. Het gaat daarbij om een strijd tegen dat wat het leven van mensen kapot maakt, zoals armoede, uitsluiting, mishandeling, sociale wantoestanden, onrecht en zinloosheid. Het gaat om een strijd voor een leven zoals God het bedoeld heeft.

Het Kerkgenootschap Leger des Heils wil een geestelijk thuis bieden waar mensen aangesproken worden door een bijdetijdse evangelieverkondiging, gepaard aan eigentijdse belevings- en uitingvormen, waarin een keuze voor Jezus en de nadruk op een geheiligd leven centraal staan. Tegelijkertijd wil het Kerkgenootschap in de korpsen, als ook in buitenposten en dienstencentra, een plek in de buurt bieden waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en menselijke noden kunnen worden gelenigd.

De benadering van het Kerkgenootschap Leger des Heils is laagdrempelig, toegankelijk en staat dicht bij mensen. De evangelieboodschap wordt op een begrijpelijke en toegankelijke wijze gebracht, aansluitend bij de belevingswereld van rand- en buitenkerkelijken.

Sinds 1 januari 2020 krijgt de inhoudelijke uitwerking hiervan grotendeels vorm via het programma 'Geloven in de Buurt'.

Kernactiviteiten

Evangelisatie en pastorale zorg

Op zondag worden in onze korpsen samenkomsten gehouden. Hier krijgt iedereen de kans om na te denken over de zin van het bestaan, anderen te ontmoeten en tot rust te komen. Onze samenkomsten en geloofsontmoetingen kenmerken zich door enthousiaste samenzang en een praktijkgerichte bijbeloverdenking.

Vanuit onze locaties worden doordeweeks diverse cursussen, studiegroepen of laagdrempelige zingevingsactiviteiten georganiseerd om meer te weten te komen over het christelijk geloof. Tevens wordt van hieruit pastorale zorg geboden aan mensen die daar behoefte aan hebben.

De activiteiten en programma's zijn divers, flexibel, projectmatig en sluiten aan bij de behoefte in de (directe) omgeving van het korps. Er is een goede balans tussen naar buiten gerichte evangelisatie-activiteiten en activiteiten die zich intern richten op ontwikkeling, opbouw, geestelijke groei en verdieping. Bij het uitvoeren van activiteiten wordt gebruik gemaakt van gaven, talenten en mogelijkheden van de mensen die zich verbonden weten met de locatie.

De locaties hebben de uitdaging om financieel zelfonderhoudend te zijn, te groeien in aantal leden en betrokkenen, relevant te zijn voor de lokale samenleving.

Kerkelijke maatschappelijke dienstverlening

Uit liefde voor God en de medemens richten onze kerkelijke gemeenten en dienstencentra zich ook op de maatschappelijke noden in de omgeving. Dit werk wordt vrijwel geheel door vrijwilligers gedaan. Dankzij hen zijn vele vormen van praktische hulpverlening mogelijk. Voorbeelden hiervan zijn buurthuis kamers, maaltijdprojecten, ondersteuning schuldhulpverlening, Raad- & Daadbalies, het bezoeken van eenzame mensen, educatieve en ontspanningsactiviteiten en het verstrekken van kleding.

Internationale Ontwikkeling & Samenwerking

Het Leger des Heils is momenteel internationaal actief in meer dan 130 landen. Van deze landen wordt ongeveer de helft gerekend tot de ontwikkelingslanden. De afdeling Internationale Ontwikkelingssamenwerking (IOS) van Kerkgenootschap Leger des Heils ondersteunt vanuit Nederland projecten op het gebied van duurzame ontwikkeling. IOS richt zich op thema's die dichtbij onze Nederlandse expertise liggen. Naast noodhulp zijn dat onderwijs, gezondheidszorg & water en inkomensontwikkeling. IOS werkt samen met haar zusterorganisaties en ondersteunt, financiert, adviseert, coördineert, evalueert en controleert een aantal van deze projecten en programma's.

De mensen van Kerkgenootschap Leger des Heils

Het Leger des Heils is een christelijke organisatie en het christelijk geloof bepaalt onze identiteit. Een identiteit die gedragen wordt door de mensen die bij ons actief zijn.

Heilssoldaten, adherent-leden en jongsoldaten

Heilssoldaten zijn christenen, die met goedkeuring van de pastorale raad zijn ingeschreven als lid van het Leger des Heils, nadat zij de Krijgsartikelen (Verbond van een Heilssoldaat) hebben ondertekend. Heilssoldaten verklaren zich in te zetten voor de doelstelling van het Kerkgenootschap Leger des Heils en doen daarbij een aantal beloftes met betrekking tot hun levensstijl. Zo beloven zij geen alcohol en drugs te gebruiken en niet te roken. De motivatie hiervoor is dat een heilssoldaat een voorbeeld wil zijn en anderen wil helpen dit voorbeeld te volgen. Dit voorbeeld is ook een protest tegen de gevaren van verslavende middelen voor mens en maatschappij. Heilssoldaten dragen op vrijwillige basis het Leger des Heils-uniform.

Christenen die hun geestelijk thuis vinden in het Kerkgenootschap Leger des Heils en die geen actief lid zijn van een andere kerkelijke denominatie, maar die geen heilssoldaat willen zijn, kunnen adherent-lid worden. Zij onderschrijven wel de doelstellingen van Kerkgenootschap Leger des Heils, maar leggen geen beloftes af en dragen ook geen uniform.

Daarnaast kennen we jeugdleden: de 'jongsoldaten'. Zij leggen de jongsoldatenbelofte af en doen mee aan jeugdprogramma's binnen het kerkelijk werk.

Vrijwilligers

Vrijwilligers nemen binnen het Kerkgenootschap Leger des Heils een belangrijke plaats in. Hoewel het aantal vrijwilligers constant verandert en de duur en de mate van hun inzet vaak heel verschillend zijn, blijft hun werk en inzet van groot belang. Daarbij is het belangrijk dat vrijwilligers het doel, de missie en de visie van de organisatie kennen en kunnen uitdragen. Niet alleen de werkzaamheden van vrijwilligers zijn verschillend, maar ook de (intrinsieke) motivatie van de vrijwilligers is divers:

- verlangen om anderen te helpen;
- door het geloof geïnspireerd;
- een 'verplicht' gestelde tegenprestatie om een uitkering te behouden;
- uit burgerplicht.

Heilsofficieren

Een bijzondere groep heilssoldaten wordt gevormd door onze heilsofficieren. Heilssoldaten kunnen officier worden, als zij op basis van een geestelijke roeping hun leven beschikbaar willen stellen aan God en het Leger des Heils. Als officieren werken zij fulltime voor de organisatie, maar ze krijgen daarvoor geen salaris. Het Leger des Heils voorziet wel in hun levensonderhoud. Officieren hebben een rang, zoals kapitein of majoor. Deze rangen zijn vooral gebaseerd op het aantal jaren dat iemand officier is. Het officierschap is een levenslange invulling. Wel worden officieren op de wettelijke pensioengerechtigde leeftijd op retraite gesteld, wat inhoudt dat zij uit actieve dienst terugtreden.

Binnen het Kerkgenootschap Leger des Heils geven officieren vaak leiding aan een korps (kerkelijke gemeente). Binnen andere onderdelen van het Leger des Heils zijn zij veelal verantwoordelijk voor functies op het gebied van pastoraat, geestelijke verzorging en/of andere ondersteunende activiteiten.

Medewerkers

Het Kerkgenootschap Leger des Heils heeft geen personeel in loondienst, maar maakt voor het vervullen van een aantal taken, op basis van detacheringsovereenkomsten, gebruik van medewerkers van Stichting Leger des Heils Dienstverlening.

Een christelijke levensovertuiging wordt daarbij gezien als een belangrijke competentie. Bij het aannamebeleid telt dit net zo zwaar mee als alle andere competenties, zoals vakbekwaamheid en geschiktheid.

3. Relatie met de belanghebbenden, milieu en duurzaamheid

3.1 Relatie met belanghebbenden

Het Kerkgenootschap Leger des Heils onderscheidt een aantal groepen van belanghebbenden in 2023.

Leden, bezoekers, deelnemers en vrijwilligers

Individuele leden, bezoekers, deelnemers en vrijwilligers leggen en onderhouden zelf de relatie met elkaar en geven zo inhoud aan de gezamenlijke buurt- of maatschappelijke dienstverleningsactiviteit en/of geloofsgemeenschap. De korpsofficieren en/of hiervoor aangestelde (vrijwillige) medewerkers, zijn aanspreekpunt voor individuele mensen.

Korpsen, buitenposten en dienstencentra

Het Kerkgenootschap is georganiseerd in korpsen, buitenposten en dienstencentra. In algemene zin geldt dat in deze buurtgerichte geloofs- en ontmoetingsplekken korpsraden en/of pastorale raden fungeren. De korpsofficieren, of hiervoor aangestelde medewerkers onderhouden hiermee een relatie.

Cliëntgroepen, deelnemers, bezoekers en vrijwilligers van projecten van IOS

De afdeling Internationale Ontwikkelingssamenwerking (IOS) ondersteunt vanuit Nederland projecten op het gebied van duurzame ontwikkeling. Het Leger des Heils is internationaal verankerd in de lokale samenleving, met als basis de geloofsgemeenschappen van waaruit scholen, maatschappelijke centra, ziekenhuizen en klinieken zijn/worden ontwikkeld en in stand gehouden. De leidinggevenden van het lokale Leger des Heils onderhouden hiermee de relatie. Daarvoor aangewezen medewerkers van de afdeling IOS onderhouden de relatie met het lokale Leger des Heils. Daarbij wordt intensief samengewerkt met het mondiale coördinatiepunt voor Internationale Ontwikkelingssamenwerking van The Salvation Army in Londen.

Officieren en medewerkers

Leidinggevenden (regio-officieren) bespreken met individuele officieren en medewerkers de voortgang van de dagelijkse werkzaamheden en de omstandigheden waaronder dit gebeurt. Tijdens werkconferenties en –congressen worden ontwikkelingen binnen het Kerkgenootschap besproken. Daarnaast onderhoudt het bestuur de relatie met de overlegorganen voor actieve officieren en op retraite gestelde officieren.

Leger des Heils-entiteiten

Binnen de Territoriale Raad stemmen de bestuurders van de verschillende juridische entiteiten van het Leger des Heils het strategisch beleid en de richting en koers van het Leger des Heils als geheel af. Het bestuur van het Kerkgenootschap, de Territoriaal Secretaris voor Ontwikkeling Geestelijk leven en de Veldsecretaris hebben zitting in de Territoriale Raad.

Samenwerkingsrelaties

Het Kerkgenootschap Leger des Heils werkt op landelijk niveau samen met een aantal andere christelijke/kerkelijke/maatschappelijke organisaties, al dan niet binnen een samenwerkingsverband, zoals met de Raad van Kerken in Nederland, Missie Nederland, Landelijk Overleg voor Vrijwilligersorganisaties in de Zorg, Micha, Youth for Christ en Scouting Nederland. Ten behoeve van de afdeling Internationale Ontwikkelingssamenwerking (IOS) is het Kerkgenootschap Leger des Heils lid van de christelijke ontwikkelingsorganisaties Prisma en PerspActive. Voor projecten van IOS wordt samengewerkt met organisaties als EO-Metterdaad en Edukans.

De relatie met samenwerkingspartners wordt onderhouden door hiervoor aangewezen officieren en/of medewerkers.

3.2 Duurzaamheid en sociale ecologische gerechtigheid.

Het Leger des Heils wil verantwoord om gaan met de ecologische systemen en natuurlijke hulpbronnen in haar omgang met materialen, middelen en gebouwen. De organisatie werkt er aan om haar bijdrage te leveren aan de doelstelling zoals beschreven in het klimaatakkoord: in 2030 een vermindering van 55% CO2 en in 2050 een CO2-neutrale bedrijfsvoering.

Samenvattend houdt het Leger des Heils zich bezig met:

- Green Deal Duurzame Zorg 3.0
- Verduurzaming Vastgoed
- Milieuthermometer Zorg
- Communicatie en bewustwording

- Afval scheiden
- Elektrisch rijden en laadinfrastructuur
- Energiemanagement
- Social return/SROI

Er is sprake van uitputting van de aarde, lucht- en watervervuiling, drastische inkrimping van de biodiversiteit, temperatuurstijgingen en grote mondiale veranderingen in het klimaat.

Het effect van de uitbuiting van de aarde door de mens heeft indirect een disproportionele weerslag op mensen in armoede. Het Leger des Heils wil daarom strijden voor ecologische gerechtigheid. We geloven dat sociale gerechtigheid – de missie van het Leger des Heils – en ecologische gerechtigheid bij elkaar (moeten) horen.

Het Leger des Heils maakt zich daarom sterk voor duurzaamheid. Dat doen we in binnen- en buitenland, onder meer op het terrein van hergebruik van textiel, duurzame keuzes op het gebied van materialen, middelen en gebouwen en door het ontwikkelen van internationale samenwerking.

4. Bestuur

Het bestuur van het Kerkgenootschap bestaat uit de Territoriaal Commandant (voorzitter), de Chef-secretaris (vice-voorzitter) en een officier van het Leger des Heils (secretaris/penningmeester).

Het bestuur bestaat per 31 december 2023 uit:

- Commissioner B.S. Gundersen (voorzitter)
- Kolonel D. Evans
- Lt.- kolonel J.A. den Hollander (secretaris/penningmeester)

Het Kerkgenootschap Leger des Heils wordt operationeel geleid door de Veldsecretaris: Kapitein drs. A. Kamperman.

Sinds de start van het programma 'Geloven in de Buurt', is het Beleidsoverleg Kerkgenootschap opgeheven. De programmadirectie 'Geloven in de Buurt' verantwoordt zich over het programma bij de respectievelijke besturen van het Kerkgenootschap en de Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg.

Voor het deel dat achterblijft bij het Kerkgenootschap (dat dus niet is ingebracht bij het programma 'Geloven in de Buurt') heeft het Kerkgenootschap sinds 1 januari 2020 een Management Team dat op 31 december 2023 bestaat uit de volgende personen:

• Commissioner B.S. Gundersen	- Commandant
• Kolonel D. Evans	- Chef-secretaris
• Kolonel S. Evans	- Territoriaal Secretaris Ontwikkeling Geestelijk Leven
• Lt.- kolonel J.A. den Hollander	- Financieel secretaris
• Kapitein drs. A. Kamperman	- Veldsecretaris
• Kapitein E. van der Woude	- Secretary for Personel/ Hoofd Opleidingen Officieren
• Majoor drs. S.M. v.d. Vlugt	- Literair Secretaris/Archivaris
• Majoor C. Roos-v.d.Berg	- Kandidatensecretaris
• Majoor J.W. van Schaik	- Territoriaal Jeugdsecretaris
• Majoor R.P. Fennema	- Manager Internationale Ontwikkelingssamenwerking

In aanwezigheid van het Management Team Kerkgenootschap heeft het bestuur in 2023 onder meer de volgende besluiten genomen:

- bespreking en vaststelling van de jaarrekening 2022;
- vaststelling begroting 2024;
- voorbereiding en vaststelling van het Jaarplan 2024;
- goedkeuring inzet van middelen (mensen en geld) ten behoeve van internationale ontwikkelingsprojecten;
- aanpassingen in Sociaal Handboek Officieren (o.a. sabbatical);
- implementatie Landelijk Pastoraat Kerkgenootschap;
- implementatie Uniformbank;
- accorderen van de voorlopige besluiten van de Raad Onroerend Goed;
- het Management Team Kerkgenootschap in 2024 te vervangen door een Adviesraad.

Externe accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. fungeert als externe accountant van het Leger des Heils, waarbij vanaf boekjaar 2019 mevrouw drs. M.J.A. Koedijk RA RE optreedt als tekenend accountant.

5. Beleid, inspanningen en prestaties

Het Kerkgenootschap Leger des Heils organiseert op verschillende momenten gedurende het jaar activiteiten voor verschillende doelgroepen. Dit gebeurt zowel op landelijk, regionaal als op lokaal (korps)niveau. Deze activiteiten zijn doorgaans gericht op zingeving, toerusting en ontmoeting. Veel van de activiteiten worden projectmatig aangeboden. Er wordt daarbij ingespeeld op de actualiteit, behoeften en mogelijkheden van korpsen en betrokkenen.

Cijfers

In 2023 kwamen gemiddeld 32.148 (2022: 25.819) mensen per week, voor het eerst of opnieuw, in aanraking met activiteiten van het Kerkgenootschap Leger des Heils.

De zondagse samenkomsten werden fysiek bezocht door 2.732 mensen (2022: 2.153). Vanuit diverse locaties werden via livestream bijeenkomsten georganiseerd waarin gemiddeld per week 5.300 mensen (2022: 6.465) participeerden. Een aantal locaties is bewust gestopt met livestreams. Juist om mensen te stimuleren weer fysiek aanwezig te zijn.

Gemiddeld namen 13.753 mensen (2022: 10.558) per week deel aan de buurtgerichte activiteiten zoals buurthuis-kamers, maaltijdprojecten, educatieve en ontspanningsactiviteiten. De tweedehandskleding/kringloopwinkels werden in 2023 wekelijks gemiddeld door 10.052 mensen (2022: 7.158) bezocht.

De kerkelijke maatschappelijke hulpverlening begeleidde in 2023 wekelijks 5.611 (2022: 5.949) personen met psychosociale en/of schuldenproblematiek.

Daarnaast namen in totaal 1.337 mensen (2022: 1.317) mensen deel aan een sociale vakantie. In samenwerking met Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg werden 34 (2022: 32) sociale vakantieweken door vrijwilligers van het Kerkgenootschap georganiseerd in 50|50 Hotel 'Belmont' in Lunteren.

Ontwikkeling ledenaantal

Hoewel de buurtgerichte activiteiten in de afgelopen jaren een groei laten zien, ontkomt ook het Kerkgenootschap Leger des Heils niet aan de effecten van ontkerkelijking:

Leden:	2023	2022	2021
adherent	1.040	1.055	1.079
heilssoldaat	2.780	2.860	3.016
jongsoldaat	264	301	310
totaal	4.084	4.216	4.405

Laagdrempelige caring faith communities

Het Kerkgenootschap Leger des Heils wil gastvrij, laagdrempelig en toegankelijk zijn. Het verlangen is dat in alle korpsen (en andere GidB locaties) soup, soap en salvation vormgegeven wordt. Dat wil zeggen een goede balans tussen geloofsgerichte activiteiten en sociaal maatschappelijke activiteiten. Kerk zijn is zoveel meer dan de eredienst op zondag. Kerk zijn is ook een laagdrempelige ontmoetingsplek bieden voor mensen in de buurt waar ze gezien worden, waar ze onderdeel van uit kunnen maken, een bijdrage kunnen leveren en waar ze praktische ondersteuning kunnen krijgen. In 2023 is actief ingezet op korpsvernieuwing. Door het toerusten van lokale leiderschapsteams, maar ook door in korpsen buurthuis-kamers in te richten die aangestuurd worden door een deskundige coördinator. Hierdoor kunnen de korpsofficier en de coördinator buurthuis-kamer als een lokaal team optrekken in het vormgeven van de missie van het Leger des Heils. Als discipelen van Jezus willen wij dagelijks handen en voeten aan ons geloof geven. De concrete uitwerking hiervan krijgt vorm in het programma 'Geloven in de Buurt'.

Een groeiende geloofsbeweging

Het Kerkgenootschap Leger des Heils wil een groeiende geloofsbeweging zijn die zich uit in bloeiende lokale geloofsgemeenschappen. Er is een verlangen naar groei van het aantal locaties, maar ook naar groei van het aantal mensen dat zich wil aansluiten bij de strijdmacht van het Leger des Heils; als lid, als vrijwilliger, als officier of als

medewerker. Helaas is er op dit moment nog sprake van een dalend aantal leden en vergrijzing van het ledenbestand. Tegelijkertijd is er groei in het aantal mensen dat op enigerlei wijze betrokken is bij de geloofsgemeenschappen van het Leger des Heils. In het afgelopen jaar zijn meer missionair werkers aangesteld en voelt een groeiende groep mensen zich geroepen om te pionieren. Deze instroom van nieuwe mensen die zich willen inzetten voor de missie van het Leger des Heils, maar zelf niet altijd lid zijn, brengt een veranderingsproces binnen het Kerkgenootschap op gang dat nog wel een verdere doordenking en uitwerking nodig heeft. In 2023 is ingezet op het openen van nieuwe locaties van 'Geloven in de Buurt' en op het bestendigen en vernieuwen van bestaande locaties. De ambitie is dat op alle locaties die binnen het programma 'Geloven in de Buurt' vallen, ook in de korpsen, een goede mix ontstaat van sociaal-maatschappelijk werk en activiteiten op het terrein van geloof en zingeving. In 2023 zijn diverse buurthuiskamers gestart met laagdrempelige geloofsontmoetingen; het is bemoedigend om te zien dat op deze locaties kleine geloofscommunities ontstaan. Helaas is de aanwas van nieuwe officieren, kadetten en mensen die onder officierscondities dienen niet zo gegroeid als we hadden gehoopt. Het aantal is lang niet voldoende om het aantal collega's dat op retraite wordt gesteld te vervangen. Dit wordt opgelost met het aantrekken van missionair werkers. Met de instroom van missionair werkers en coördinatoren buurthuiskamers is er in 2023 nadrukkelijk geïnvesteerd in een intensief onboardingtraject. Daarnaast worden nieuwe medewerkers in de eerste twee jaar van hun loopbaan uitgenodigd voor diverse toerustingsactiviteiten op het gebied van Leger des Heils-identiteit. Hierbij is een goede samenwerking met de afdeling Opleiding Officieren.

Er is fors ingezet op kwalitatieve groei; groei van het geestelijk leven van onze leden en andere betrokkenen. Omdat we als Leger des Heils een heiligingsbeweging zijn en daarmee ook actief aandacht willen hebben voor onze persoonlijke groei als volgeling van Jezus. De afdeling Identiteit, Inspiratie en Innovatie heeft daarin een belangrijke rol gespeeld. Zo hebben zij het landelijke project #ReBooth ontworpen en aangeboden, is er materiaal voor de Stille Week ontwikkeld en aangeboden, Bijbelstudiemateriaal 'Groen en Heilig' geschreven en gedeeld en een Adventskalender uitgebracht. Deze laatste is ook verzonden naar alle employees van de overige Leger des Heils-entiteiten. We hopen in 2024 de aandacht voor geestelijk leven goed te borgen binnen deze afdeling in samenwerking met de Territoriaal Secretaris voor de Ontwikkeling van Geestelijk Leven.

Samenwerking en regionalisering

Het Kerkgenootschap Leger des Heils is onderdeel van het Leger des Heils in Nederland. De onderlinge verbondenheid met en samenwerking tussen de entiteiten heeft zich de afgelopen jaren positief ontwikkeld. In het bijzonder is er de unieke samenwerking tussen het Kerkgenootschap en de Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg in het programma 'Geloven in de Buurt'. Omdat ook in 2023 veel mensen moeilijk rond kunnen komen door de inflatie en de eenzaamheidsproblematiek fors is, is in het najaar van 2023 opnieuw de campagne 'Warme Kamers' uitgerold. Maar liefst 1.345 andere organisaties hadden zich in de winter van 2022/2023 aangesloten bij deze landelijke campagne. Alle korpsen en andere Geloven in de Buurt locaties hebben hun openingstijden verruimd en hebben zo vormgegeven aan onze opdracht om er op een praktische wijze voor onze naaste te zijn. Een succesvolle campagne die opnieuw veel aandacht in de media en samenleving heeft gegenereerd. De regionale aansturing van korpsen en andere 'Geloven in de Buurt'-locaties vindt plaats via de regio-officieren. De locaties van het Kerkgenootschap worden ingezet bij één van zeven regio's en worden direct aangestuurd door desbetreffende regio-officier. Deze functionaris heeft ook directe betrokkenheid bij de W&G-regio, die hetzelfde gebied bestrijkt. Door goede inbedding in de bedrijfsbureau's en het management van de werkeenheden wordt de verbinding met Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg verder ontwikkeld. In 2023 is er ook intensief samengewerkt met de afdeling Fondsenwerving op het gebied van de landelijke collecte, maar ook in de totstandkoming van samenwerking met externe partijen (o.a. Specsavers en PostNL). Vanuit die samenwerking is het project 'Vrienden van de Buurthuiskamer' geïnitieerd om lokale sponsors te koppelen aan onze locaties.

Arrow-trainingsprogramma

Dit programma is gericht op geestelijk leiderschap.

- Hoe word ik zelf meer geleid door Jezus?
- Hoe leid ik meer als Jezus?
- Hoe leid ik meer mensen naar Jezus?

Deze drie centrale vragen worden gedurende een traject van 1 ½ jaar besproken. Naast vier driedaagse centrale bijeenkomsten zijn er tussendoor ontmoetingen in kleine groepen. Verder wordt lees- en studiemateriaal aangeleverd en volgen de deelnemers diverse webinars.

De betekenis van het Arrow-programma wordt door de deelnemers als vernieuwend, inspirerend en veranderend ervaren. Het is een nieuwe impuls voor een geestelijke reis met God en met elkaar.

In het voorjaar van 2022 is een nieuwe groep gestart. Deze keer bestond de groep voor het eerst uit een mix van officieren en missionair werkers. De laatste bijeenkomst van deze groep vond plaats in 2023. Afhankelijk van de instroom van officieren en missionair werkers zal er in 2024 opnieuw een groep starten.

Landelijke dag voor lokale leiderschapsteams

In 2023 is een dag voor leden van lokale leiderschapsteams ontwikkeld. Ruim 140 leden van pastorale raden, korpsraden, combiraden of andere leiderschapsteams waren aanwezig voor een dag van bemoediging, verbinding en toerusting. Er konden diverse relevante workshops gevolgd worden.

Landelijke muzikale en expressie groepen

De Amsterdam Staff Band en Amsterdam Staff Songsters hebben in 2023 weer volop invulling aan hun missie kunnen geven. Beide groepen hebben hun bijdrage aan diverse landelijke activiteiten gegeven zoals het welkom van commissioner Bente Gundersen en het Kunst & Theater Gala. Daarnaast hebben ze hun reguliere weekenden verzorgd en studiedagen georganiseerd. Ditzelfde geldt voor de landelijke jongerengroepen; Nationale Jeugdbrassband, Dansgroep Custom Made, J-unit jongerenkoor en Praiseband Boundless hebben hun medewerking aan diverse lokale en landelijke evenementen. In december 2023 heeft de commandant de veldsecretaris opgedragen een adviesgroep 'Toekomst landelijke muzikale groepen' op te richten om advies uit te brengen over de toekomstige samenstelling, organisatie en inzet van deze groepen.

Geestelijke toerusting voor officieren

In maart 2023 is vanuit de afdeling Opleiding Officieren een landelijke studiedag voor officieren georganiseerd. Deze studiedag stond onder leiding van majoor Steve Duffield. Het thema 'Mind the Gap' was gericht op het levendig houden van je roeping.

In september vond het nationaal officierencongres plaats in Belmont dat weer met alle actieve en op retraitegestelde officieren beleefd kon worden. Het thema van dit congres was 'Vol moed: ontvangen, leven, doorgeven'.

Viering van Gods roeping

In september 2023 vond de Viering van Gods roeping plaats waarin een Nederlandse kadet en zeven kadetten uit Tsjechie/Slowakije welkom werden geheten. Daarnaast was er ook aandacht voor de andere wijzen waarop mensen geroepen worden binnen Gods Koninkrijk. We hebben de nieuwe adherenten, heilssoldaten, jongsoldaten en missionair werkers die aan onze strijdmacht zijn toevoegd gevierd.

Sociale vakanties

Deze vakanties zijn gericht op verschillende doelgroepen: ouderen, vrouwen, gezinnen. Voor alle doelgroepen geldt, dat deelnemers zelf over onvoldoende financiële middelen beschikken om op vakantie te gaan. Het is voor hen een unieke gelegenheid om er een keertje tussenuit te kunnen. De vakanties worden grotendeels georganiseerd door vrijwilligers van het Kerkgenootschap. Er wordt een programma samengesteld rekeninghoudend met de wensen van de groep. Diverse onderdelen zijn: kennismakingsspel, film, oud-Hollandse spelen, boswandeling, verkennen van de omgeving, winkelen, bingo, samen zingen, overdenkingen passend bij de tijd van het jaar. Samen contact hebben door middel van maaltijden en onderlinge gesprekken. Er is veel tijd en aandacht voor de deelnemers.

Vrijwilligers

Vrijwilligers ontvangen over het algemeen geen financiële vergoeding. Onkosten worden doorgaans wel vergoed. In een beperkt aantal gevallen wordt een vrijwilligersvergoeding verstrekt, die past binnen de fiscale regelgeving.

Beleid tegen ongewenst gedrag

Om ongewenst gedrag binnen de organisatie tegen te gaan, heeft het Leger des Heils in de volle breedte beleid ontwikkeld en vastgelegd in de kadernota 'In alle zorgvuldigheid'. Binnen de organisatie zijn speciaal getrainde en toegeruste vertrouwenspersonen aangesteld en er is ook landelijk een vertrouwenspersoon beschikbaar. Voor het Kerkgenootschap en 'Geloven in de Buurt' zijn vier vertrouwenspersonen aangesteld. Naast het formele beleidskader is men lokaal door middel van flyers en posters geattendeerd op deze vertrouwenspersonen. Ook worden hun gegevens regelmatig gecommuniceerd in lokale nieuwsbrieven.

In 2023 is besloten om de vertrouwenspersonen voor Geloven in de Buurt en de klachtencommissie Geloven in de Buurt extern te organiseren. De Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg, Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering en Stichting Leger des Dienstverlening varen dezelfde koers. Hierdoor zal er een gezamenlijke externe Leger des Heils-klachtencommissie in maart 2024 van start gaan.

5.1 Risico's en onzekerheden

Afnemend aantal leden

De rol van religie in de samenleving is verminderd. Ook wordt religie minder dan vroeger als sociaal bindmiddel beschouwd. Tevens is terughoudendheid te bespeuren in het beleven van spiritualiteit binnen institutionele kaders, zoals kerken. Verder is er in de Nederlandse samenleving sprake van een toegenomen levensverwachting en vergrijzing binnen de bevolkingssamenstelling. Het Leger des Heils heeft een eigen cultuur en traditie. Dit kan zowel aantrekkelijk als belemmerend zijn voor nieuwe leden. De uitdaging voor onze geloofsgemeenschappen is dan ook om, met behoud van waarden en normen, missie en identiteit, innovatieve activiteiten te ontwikkelen die een brug slaan naar mensen om op een eigentijdse wijze kerkelijk actief te worden. De organisatie wil vanuit haar missionaire grondslag echter het aantal kerkelijk betrokken personen zien groeien. Het Kerkgenootschap richt zich dan ook op vitalisering van de geloofsgemeenschappen en betere toerusting van het lokale (vrijwilligers)kader. Het programma 'Geloven in de Buurt' probeert hieraan een extra impuls te geven.

Structureel dekkingstekort Kerkgenootschap

De kerkelijke activiteiten worden, met uitzondering van een beperkt deel van de kerkelijke sociale hulpverlening, niet vanuit overheidsmiddelen gefinancierd, maar door kerkelijke (leden)bijdragen, de opbrengst van tweedehands textiel, beleggingsopbrengsten en een deel van de inkomsten uit nalatenschappen. Het is noodzakelijk om naar nieuwe inkomsten te (blijven) zoeken.

Binnen het Leger des Heils in Nederland was ultimo 2023, na verwerking van inkomsten uit fondsenwerving, giften, nalatenschappen e.d. en de verstrekte bijdragen hieruit, voor de continuïteit van activiteiten van het Kerkgenootschap Leger des Heils voldoende vermogen in reserves en fondsen beschikbaar, namelijk € 52,4 miljoen (ultimo 2022: € 52,0 miljoen).

Afdeling Internationale Ontwikkelingssamenwerking (IOS)

Een deel van de inkomsten voor onze activiteiten op het gebied van internationale ontwikkelingssamenwerking komt incidenteel via institutionele kanalen, zoals strategische partnerships van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de Europese Unie in Brussel en eventueel noodhulpgelden vanuit acties. IOS is lid van PerspActive, een samenwerkingsverband opgericht voor gezamenlijke programma-ontwikkeling in de Derde Wereld. PerspActive leden gaan in wisselende samenstelling strategische partnerships aan met institutionele fondsen van over de hele wereld. De internationale Leger des Heils-organisatie (in Londen) is lid van de ACT Alliance, een samenwerkingsverband van 140 kerkelijke ontwikkelingsorganisaties in de wereld. Binnen ACT worden op nationaal niveau in meer dan 100 landen verantwoordelijkheden afgestemd inzake noodhulpverlening en gezamenlijke aanbesteding gedaan op fondsen. Hierdoor bestaat er toegang tot meerdere externe financieringskanalen, die ervoor moeten zorgen dat het huidige volume aan meerjarige projecten gehandhaafd kan blijven en daarmee de kwetsbaarheid voor plotseling inkomstenverlies verder afneemt.

De ontwikkelingsprojecten worden geïnitieerd en uitgevoerd door lokale afdelingen van het Leger des Heils in de hele wereld, waarbij een gestroomlijnde projectuitvoering niet altijd gegarandeerd is. Aangezien het hier gaat om de inzet van publieksgelden vanuit Nederland ten behoeve van kwetsbare mensen in ontwikkelingslanden, is zorgvuldigheid bij iedere stap in de projectopzet, -uitvoering en –rapportage noodzakelijk. Onjuistheden kunnen snel uitwerking hebben op het imago van het Leger des Heils in Nederland. Hiertoe is een specifieke kwaliteitsorganisatie door het Leger des Heils (nationaal en internationaal) ingericht die vanuit meerdere invalshoeken toezicht houdt. Daarnaast werkt IOS Nederland in toenemende mate in coalitieverband samen met collega-ontwikkelingsorganisaties uit Nederland. Door vooraf heldere afspraken te maken over doel en werkwijze wordt het risico van fouten en teleurstellingen grotendeels weggenomen.

Ten behoeve van medewerkers die reizen naar 'niet-veilige' landen is een 'Safety & Security policy' ontwikkeld en geïmplementeerd. Reizende medewerkers zijn getraind op security assessment voorafgaand aan een reis. Daarnaast hebben zij een 'outdoor veiligheids- en medische training' op gedrag en vaardigheden gevolgd. Tevens is een Crisis Management Team geïnstalleerd en getraind dat in geval van een veiligheidsincident met een Leger des Heils-medewerker buiten onze landsgrenzen direct bijeenkomt en actie onderneemt. Ten slotte worden de medewerkers die reizen naar gebieden met een verhoogd gezondheidsrisico, periodiek medisch onderzocht.

Binnen het Leger des Heils in Nederland was ultimo 2023, na verwerking van inkomsten uit fondsenwerving, giften, nalatenschappen e.d. en de verstrekte bijdragen hieruit, voor de continuïteit van activiteiten van IOS voldoende vermogen in reserves en fondsen beschikbaar, namelijk € 5,8 miljoen (ultimo 2022: € 6,1 miljoen).

5.2. Gang van zaken tijdens het boekjaar

Het boekjaar 2023 sluit met een negatief resultaat van € 1.463.000 (begroot: nadelig € 1.700.000).

Een iets beter resultaat dan verwacht.

Er is flink geïnvesteerd in de missie, dus hogere kosten. Die volledig gedekt zijn door hogere eigen inkomsten. Inkomsten uit kleding en kringloopactiviteiten, lokale giften en fondsenwerving en eigen bijdragen voor de activiteiten. In hoeverre die stijging doorzet is lastig in te schatten, maar is naar verwachting niet toereikend om de werkzaamheden substantieel uit te breiden. Een uitbreiding die wenselijk is gezien de forse stijging (ca. 25%) van de bezoekersaantallen in 2023.

6. Vooruitzichten en begroting 2024

Legerbreed delen we de overtuiging dat de kracht moet liggen in het lokale werk, in de gemeenschap, in de samenleving. In de buurt, met de buurt en vóór de buurt. Samen met de andere Leger des Heils-entiteiten streven we naar een groei van het Leger des Heils als geheel, met als één van de essentiële pijlers de realisatie van 200 buurtgerichte locaties van waaruit de missie van het Leger des Heils ten volle gestalte krijgt. Een combinatie van buurtgerichte activiteiten en activiteiten op het terrein van geloof en zingeving, waarbij de (ambulante) hulpverlening van het Leger des Heils logischerwijs is ingebed in de locaties, zodat formele en informele zorg elkaar kunnen versterken. Een vindplaats van mensen, die iets meer nodig hebben dan alleen een netwerk, maar ook een plek waar mensen naar toe geleid kunnen worden om een nieuw netwerk op te bouwen. Locaties waar op natuurlijke wijze nieuwe buurtgericht geloofsgemeenschappen ontstaan, waar op een nieuwe, relevante manier ruimte is voor geloofsbeleving en ervaringen.

Bij de aanvang van het programma 'Geloven in de Buurt' heeft het Kerkgenootschap gekozen voor een langjarige investering, waarbij de eerste vijf jaar een transitievergoeding zou worden betaald, die elk jaar in hoogte afneemt. Rekenend vanaf 2020, volgt in 2024 de laatste bijdrage. De opdracht aan de programmadirectie 'Geloven in de Buurt' om op zoek te gaan naar andere inkomstenbronnen om het programma duurzaam te maken voor de toekomst blijft onverminderd van kracht.

Het Kerkgenootschap wil graag financieel bijdragen aan het welslagen van dit programma, maar heeft ook een zekere financiële armslag nodig om als Kerkgenootschap te kunnen blijven functioneren.

Het Kerkgenootschap wil niet alleen financieel investeren in 'Geloven in de Buurt', het vraagt ook inhoudelijke aandacht voor de oorspronkelijke uitgangspunten van het programma 'Geloven in de Buurt'. Deze moeten in beeld blijven en hierop moet inhoudelijk worden geïnvesteerd. Zo werd 'eenzaamheid' als een groot probleem in Nederland benoemd. De aandacht binnen 'Geloven in de Buurt' hiervoor mag niet verloren gaan. Het Kerkgenootschap Leger des Heils vindt investering op dit thema dan ook belangrijk.

In zijn totaliteit moeten sociaal-maatschappelijke activiteiten en activiteiten op het terrein van geloof en zingeving gebalanceerd een plek hebben in het programma 'Geloven in de buurt'.

Begroting algemeen

Als gevolg van de extra financiële bijdragen aan het programma 'Geloven in de Buurt', is de vrije reserve van het Kerkgenootschap afgenomen tot ca. 1,0 miljoen euro.

Het komende jaar c.q. komende jaren is een extra bijdrage aan het programma niet te verwachten.

De kleding- en kringloopopbrengst, landelijke collecte, externe subsidie en (lokale) giften zijn evenals het afgelopen jaar 2023; uitdagend begroot.

Inkomstengroei is en blijft noodzakelijk om het werk van Kerkgenootschap te continueren.

Geloven in de Buurt

In 2023 is de koers voor de komende jaren (2023-2026) bepaald. In het meerjarenbeleidsplan is extra aandacht voor de versteviging van het financiële fundament. De noodzakelijke versteviging en de toekomstbestendigheid van het programma wordt bewaakt door de besturen van het Kerkgenootschap Leger des Heils en Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg en de programmadirectie van 'Geloven in de Buurt'.

Evenals in 2023 zal ook in 2024 extra aandacht uitgaan naar de verhoging van de eigen baten.

Wat betreft het locatiebeleid worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Huidige locaties worden structureel geëvalueerd op basis van inhoud, potentie en financiële situatie;
- Huidige locaties worden geoptimaliseerd, als er financiële middelen beschikbaar zijn;
- Nieuwe locaties worden alleen geopend, als er een garantie op externe subsidie is of een andere vorm van financiering;

- Elke nieuwe locatie wordt in principe onderzocht op mogelijke samenwerking met Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg en/of Stichting Leger des Heils ReShare;

In 2024 wordt opnieuw extra aandacht gegeven aan de landelijke- en lokale fondsenwerving. Er wordt een verdere stijging van de externe subsidie verwacht. De bijdrage van het Kerkgenootschap Leger des Heils aan Geloven in de Buurt neemt volgens afspraak af. De afname heeft een negatieve invloed op de financiële middelen in 2024 en volgende jaren.

Naast de fluctuaties in de opbrengsten, stijgen de personeelskosten vanwege de afgesproken CAO-verhoging op 1 januari en 1 juli 2024.

De stijging van de personeelskosten, gecombineerd met de daling van de bijdrage van het Kerkgenootschap Leger des Heils leidt tot een noodzakelijke bezuiniging voor het programma Geloven in de Buurt.

Uitbreidingsvacatures komen te vervallen of worden uitgesteld. Bovendien zal een aantal locaties worden gesloten in 2024.

De begroting voor 2024 is als volgt (bedragen x.€ 1.000)

Geloven in de Buurt	Begroting 2024	Kerkgenootschap	Begroting 2024
BATEN			
Opbrengst kerkelijke inkomsten	1.200.525		
Giften	833.850		
Opbrengst kledingactiviteit	2.690.874	Opbrengst activiteiten	49.200
Opbrengst overige activiteiten	658.961		
Huuropbrengsten gebouwen	684.739		
Subsidies overheden	2.527.569		
<u>SOM DER BATEN</u>	<u>8.596.518</u>		<u>49.200</u>
<u>LASTEN</u>			
Personeelskosten	12.808.641	Personeelskosten	1.937.087
Huisvestingskosten	5.917.008	Huisvestingskosten	0
Organisatiekosten	2.315.988	Organisatiekosten	938.023
Activiteitskosten	1.550.711	Activiteitskosten	550.163
<u>SOM DER LASTEN</u>	<u>22.592.348</u>		<u>3.425.273</u>
<u>EXPLOITATIERESULTAAT</u>	<u>(13.995.830)</u>		<u>(3.376.073)</u>
Kerkgenootschap Leger des Heils	3.839.500	Stichting Leger des Heils	4.350.000
Stichting Welzijns- en Gezondheidszorg	6.390.000	Bijdrage aan Geloven in de Buurt	-2.900.000
Stichting Fondsenwerving (bestemmingsfondsen)	750.000		
Stichting Fondsenwerving (landelijke collecte)	1.191.330	Dekking Overhead	1.526.073
Bijdrage Bosshardtfonds	25.000		
Bijdrage Stichting Leger des Heils	1.800.000		
<u>SALDO</u>	<u>(0)</u>		<u>(400.000)</u>

Almere, juni 2024

Kapitein drs. A. Kamperman

II. JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2023		
<i>(na resultaatbestemming)</i>	31 december 2023	31 december 2022
<i>(bedragen x € 1.000)</i>		
Actief		
<u>VASTE ACTIVA</u>		
Materiële vaste activa	1. 36.080	34.656
Financiële vaste activa	2. <u>202</u>	<u>235</u>
	36.282	34.891
<u>VLOTTENDE ACTIVA</u>		
Vorderingen en overlopende activa	3. 259	2.723
Liquide middelen	4. <u>1.989</u>	<u>1.927</u>
	2.248	4.650
Totaal	<u><u>38.530</u></u>	<u><u>39.541</u></u>
Passief		
<u>Reserves en fondsen</u>		
Bestemmingsreserves	5. 35.725	34.266
Overige reserves	<u>1.068</u>	<u>3.990</u>
	36.793	38.256
<u>KORTLOPENDE SCHULDEN</u>		
	6. 1.737	1.285
Totaal	<u><u>38.530</u></u>	<u><u>39.541</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023				
		Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
BATEN				
Baten als tegenprestatie voor levering van producten en/of diensten	7.	3.936	3.501	3.310
Subsidiebatens	8.	201	155	102
Giftens en batens uit eigen fondsenwerving	9.	2.242	1.770	1.893
Financiële batens		23	-	-
<u>SOM DER BATENS</u>		<u>6.402</u>	<u>5.426</u>	<u>5.305</u>
LASTENS				
Personeelskosten	10.	6.476	5.684	4.675
Afschrijvingens op vaste activa	11.	1.146	1.215	759
Overige lastens	12.	9.843	9.376	9.424
<u>SOM DER LASTENS</u>		<u>17.465</u>	<u>16.275</u>	<u>14.858</u>
<u>EXPLOITATIERESULTAAT</u>				
Bijdragens	13.	9.600	9.150	8.992
<u>SALDO</u>		<u>(1.463)</u>	<u>(1.700)</u>	<u>(561)</u>
<u>VERDELING SALDO</u>				
Toevoeging aan de bestemmingsreserves		1.459		179
Onttrekking aan de overige reserves		(2.922)		(740)
<u>SALDO</u>		<u>(1.463)</u>		<u>(561)</u>

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023		
	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	(1.486)	(561)
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	1.246	1.019
- mutaties voorzieningen	-	-
	<u>1.246</u>	<u>1.019</u>
Veranderingen in vlottende middelen:		
- vorderingen	2.464	526
- kortlopende schulden	452	497
	<u>2.916</u>	<u>1.023</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>2.676</u>	<u>1.481</u>
Ontvangen interest	23	-
Betaalde interest	-	-
	<u>23</u>	<u>-</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	2.699	1.481
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	(2.941)	(1.158)
Desinvesteringen materiële vaste activa	271	87
Mutatie langlopende vorderingen	33	1
	<u>(2.637)</u>	<u>(1.070)</u>
Mutatie geldmiddelen	62	411
Stand geldmiddelen per 1 januari	1.927	1.516
Stand geldmiddelen per 31 december	1.989	1.927
Mutatie geldmiddelen	<u>62</u>	<u>411</u>

4. GRONDSLAGEN VAN DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

Algemeen

(alle bedragen zijn in duizenden euro's)

Activiteiten

Het Kerkgenootschap Leger des Heils stelt zich ten doel om op elke daartoe geschikte plaats, tijd en wijze het Evangelie -met name de daarin vervatte oproep tot bekering- in woord en daad uit te dragen, in ontmoeting met de medemens ook aandacht gevend aan diens maatschappelijke noden en behoeften en daarin trachten te voorzien, hetzij vanuit de eigen organisatie, hetzij door anderen, er van uitgaande dat voor het waarlijk samenleving-zijn naar Gods bedoeling nodig is: ieders bekering tot en gehoorzaamheid aan Jezus Christus. In het kader van deze doelstelling wordt directe materiële en immateriële hulp verleend aan mensen, die deze hulp willen aanvaarden.

Verbonden partijen

Het Kerkgenootschap Leger des Heils is onderdeel van het Leger des Heils in Nederland. De Jaarrekening van Kerkgenootschap Leger des Heils wordt opgenomen in de jaarrekening van het Leger des Heils in Nederland. De volgende juridische entiteiten van het Leger des Heils in Nederland worden als met het Kerkgenootschap Leger des Heils verbonden partijen aangemerkt:

- Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg
- Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering
- Stichting Leger des Heils
- Stichting Leger des Heils Dienstverlening
- Stichting Leger des Heils ReShare
- Stichting Leger des Heils Woonvermogen
- Stichting Leger des Heils Fondsenwerving
- Scoutingvereniging Leger des Heils

Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg

Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg is verantwoordelijk voor de professionele gezondheidszorg en het welzijnswerk van het Leger des Heils in Nederland. Hierbij gaat het om maatschappelijke opvang, ouderen- en gezondheidszorg, jeugdhulp, verslavingszorg, preventie en maatschappelijk herstel. De stichting is landelijk actief vanuit verschillende werkeenheden en vestigingen.

Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering

Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering is verantwoordelijk voor de uitvoering van wettelijke maatregelen zoals ondertoezichtstelling, voogdij, jeugdreclassering en reclasseringstoezicht, advies en begeleiding. De stichting is landelijk actief vanuit verschillende vestigingen.

Stichting Leger des Heils

Stichting Leger des Heils is verantwoordelijk voor het beheer van geldmiddelen en de verdeling van onbestemde centrale inkomsten over de andere stichtingen en het Kerkgenootschap.

Stichting Leger des Heils Dienstverlening

Stichting Leger des Heils Dienstverlening verleent tegen kostprijs ondersteunende diensten aan de andere stichtingen en het Kerkgenootschap. Stichting Leger des Heils ReShare valt onder de verantwoordelijkheid van de Stichting Leger des Heils Dienstverlening.

Stichting Leger des Heils ReShare

Stichting Leger des Heils ReShare draagt actief bij aan verbetering van het milieu door hergebruik en recycling van ingezamelde goederen. De stichting stelt ingezamelde goederen ter beschikking aan kwetsbare mensen en verkoopt deze, al dan niet in eigen winkels. Deze activiteiten zijn er ook op gericht om werkaanbod te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Stichting Leer des Heils Woonvermogen

In 2023 is Stichting Leger des Heils Woonvermogen opgericht. Deze stichting heeft tot doel het in- en uitlenen van gelden, het ontvangen en doen van betalingen van hoofdsom, rente, e.d. waardoor de juridische entiteiten van het Leger des Heils in Nederland onroerende zaken of andere activa kunnen financieren.

Woonvermogen is een impactfonds, waar vermogen particulieren, families en organisaties door middel van vastgoedleningen bijdragen leveren aan het woonplekaanbod van het Leger des Heils aan (voormalige) cliënten en deelnemers. Daartoe treedt de stichting o.a. op als agent en/of trustee en beheert zekerheidsrechten die worden verstrekt in het kader van leningen waarvoor onder andere onroerende zaken of andere activa in onderpand worden gegeven.

Stichting Leger des Heils Fondsenwerving

Stichting Leger des Heils Fondsenwerving houdt zich bezig met het werven van fondsen ten behoeve van de maatschappelijke en humanitaire activiteiten van de instellingen en organisaties die uitgaan van het Leger des Heils in Nederland. Voor het Leger des Heils in Nederland is Stichting Leger des Heils Fondsenwerving de houder van het certificaat "Erkend Goed Doel", conform de "Erkenningsregeling Goede Doelen" van het CBF, waarbij geldt dat alle onderdelen van het Leger des Heils vallen onder de CBF-verantwoording.

Scoutingvereniging Leger des Heils

Scoutingvereniging Leger des Heils heeft tot doel bij te dragen aan de ontwikkeling van jonge mensen en gestalte te geven aan het scoutingspel van de Leger des Heils-scoutinggroepen, dat gebaseerd is op de ideeën van Lord Baden Powell en de Bijbel. De vereniging onderhoudt contacten met Scouting Nederland en andere scoutinggroepen.

Grondslagen voor waardering van de activa en passiva

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de geldende subsidievoorwaarden en verslaggevingsregels en volgens de bepalingen van Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven in het bijzonder.

Stelselwijzigingen

In 2023 hebben geen stelselwijzigingen plaatsgevonden.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van het Kerkgenootschap zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen, opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans en resultatenrekening zijn in de jaarrekening genummerd.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen, liquide middelen, leningen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. De kostprijs van een materieel vast actief die bij eerste verwerking is bepaald, wordt toegerekend aan de afzonderlijke bestanddelen die van elkaar verschillen qua gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon. Vervolgens wordt afzonderlijk afgeschreven over het deel van de kostprijs dat is toegerekend aan de bestanddelen, op basis van de daarvoor bepaalde gebruiksduur.

Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar onderstaande alinea. Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van de vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur. De gehanteerde afschrijvingstermijnen en voorschriften kunnen hierdoor per pand verschillen.

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn voor een bijzondere waardevermindering van een vast actief. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de directe opbrengstwaarde van het actief vastgesteld.

Wanneer de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er verder aanwijzingen zijn dat de afschrijvingen mogelijk niet gerealiseerd kunnen worden uit de exploitatie, vindt een bedrijfswaardeberekening plaats op basis van de begroting 2023.

Bij de bedrijfswaardeberekening worden de toekomstige kasstromen contant gemaakt tegen een disconteringsvoet, rekening houdend met de verwachte (resterende) economische levensduur, het bezettingspercentage en de restwaarde. Wanneer de berekende bedrijfswaarde lager is dan de boekwaarde en deze waardevermindering materieel en naar verwachting duurzaam is, vindt een bijzondere waardevermindering plaats tot de bedrijfswaarde. Bijzondere waardeverminderingen worden in de afschrijvingen ten laste van de exploitatie gebracht. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Korpsgebouwen

Voor korpsgebouwen is een gemiddeld aandeel van de component grond verondersteld van 20%. Dit aandeel is gebaseerd op een gemiddeld perceeloppervlak van 1.314 m² en een historische grondprijs van € 80 per m² (op basis van een gemiddeld jaar van aanschaf 1981). De gemiddelde restwaarde is ingeschat op 30% van de totale aanschafwaarde van het gebouw met een afschrijvingstermijn van 40 jaar.

Officierenwoningen

Voor officierenwoningen is een gemiddeld aandeel van de component grond verondersteld van 30%. Dit aandeel is gebaseerd op een gemiddeld perceeloppervlak van 160 m² en een gemiddelde historische grondprijs van € 300 per m² (op basis van een gemiddeld jaar van aanschaf 2005). De gemiddelde restwaarde is ingeschat op 70% van de totale aanschafwaarde van het gebouw met een afschrijvingstermijn van 40 jaar.

Overige vaste activa

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Groot onderhoud

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het object. Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen langlopende vorderingen en leningen u/g worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten (indien materieel). Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. De reële waarde benadert de boekwaarde. Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het Kerkgenootschap.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde of de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Kortlopende schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekeninghoudend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt. De reële waarde benadert de boekwaarde.

De schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

Grondslagen van resultaatbepaling

De bedrijfsgebouwen en -terreinen betreffen deels de bij de korpsen in gebruik zijnde gebouwen, evenals woonhuizen bestemd voor officieren in actieve dienst van het Leger des Heils.

Tot het verslagjaar 2023 werd er in de financiële administratie geen onderscheid gemaakt tussen bedrijfsgebouwen en -terreinen vanwege het ontbreken van het inzicht bij een aantal posten in de verdeling van de aanschafwaarden over bedrijfsgebouwen en -terreinen, evenals de jaren van aanschaf. Gedurende het verslagjaar is op basis van een aantal uitgangspunten een inschatting gemaakt per activum om de aanschafwaarde te splitsen in bedrijfsgebouwen en -terreinen.

Vanwege het schattingselement is sprake van een onzekerheid ten aanzien van de juiste waardering. De uitkomst van de toepassing van de geformuleerde uitgangspunten is zodanig dat er op totaalniveau geen materieel verschil is tussen de boekwaarde op basis van de tot het verslagjaar 2023 toegepaste methode en de huidige methode.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, toelagen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers en officieren.

Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom niet bij de organisatie ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin het Kerkgenootschap Leger des Heils haar activiteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van het Kerkgenootschap Leger des Heils.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

5. TOELICHTING OP DE BALANS

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA**1. Materiële vaste activa***De specificatie is als volgt:*

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Bedrijfsgebouwen en terreinen	35.166	33.669
Installaties	559	597
Andere vaste bedrijfsmiddelen	355	390
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	-	-
Totaal materiële vaste activa	<u>36.080</u>	<u>34.656</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>Bedrijfs- gebouwen en terreinen</u>	<u>Installaties</u>	<u>Andere vaste bedrijfs- middelen</u>	<u>In uitvoering / vooruit- betalingen</u>	<u>Totaal</u>
Boekwaarde per 1 januari 2023	33.669	597	390	-	34.656
Bij: investeringen	2.857	-	84	-	2.941
Af: afschrijvingen	1.089	38	119	-	1.246
Af: boekwaarde desinvesteringen	271	-	-	-	271
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>35.166</u>	<u>559</u>	<u>355</u>	<u>-</u>	<u>36.080</u>
Aanschafwaarde	59.643	771	1.939	-	62.353
Cumulatieve afschrijvingen	24.477	212	1.584	-	26.273

Toelichting:

De grond en gebouwen betreffen de bij de korpsen in gebruik zijnde gebouwen, evenals woonhuizen bestemd voor officieren in actieve dienst van het Leger des Heils.

Ultimo 2023 is sprake van € 0 aan investeringsverplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen.

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:

-Bedrijfsgebouwen en terreinen, 0-5%

-Installaties, 5-10%

-Andere vaste bedrijfsmiddelen, 10-33,3%

2. Financiële vaste activa*De specificatie is als volgt:*

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Lening u/g overig	202	235
Totaal financiële vaste activa	<u>202</u>	<u>235</u>

Toelichting:

Lening u/g overig heeft betrekking op leningen die zijn verstrekt aan officieren.

3. Vorderingen en overlopende activa*De specificatie is als volgt:*

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Overige vorderingen:		
- Leger des Heils entiteiten	-	2.633
- Personeel	37	18
Vooruitbetaalde bedragen en overige overlopende activa	222	72
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>259</u>	<u>2.723</u>

4. Liquide middelen*De specificatie is als volgt:*

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Bankrekeningen	1.876	1.865
Kassen	69	50
Betalingen onderweg en kruisposten	44	12
Totaal liquide middelen	<u>1.989</u>	<u>1.927</u>

PASSIVA**5. Reserves en fondsen**

De reserves en fondsen bestaan uit de volgende componenten:

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Bestemmingsreserves	35.725	34.266
Overige reserves	1.068	3.990
Totaal reserves en fondsen	<u>36.793</u>	<u>38.256</u>

Bestemmingsreserves

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>Saldo per 1-1-2022</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-12-2023</u>
Bestemmingsreserve gebouwen, terreinen en installaties	34.266	1.459	-	35.725
Totaal bestemmingsreserves	<u>34.266</u>	<u>1.459</u>	<u>-</u>	<u>35.725</u>

Overige reserves

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>Saldo per 1-1-2022</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-12-2023</u>
Continuïteitsreserve	3.990	(2.922)	-	1.068
Totaal overige reserves	<u>3.990</u>	<u>(2.922)</u>	<u>-</u>	<u>1.068</u>

5. Reserves en fondsen

De reserves en fondsen bestaan uit de volgende componenten:

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
Bestemmingsreserves	34.266	34.087
Overige reserves	3.990	4.730
Totaal reserves en fondsen	<u>38.256</u>	<u>38.817</u>

Bestemmingsreserves

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>Saldo per 1-1-2022</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-12-2022</u>
Bestemmingsreserve gebouwen, terreinen en installaties	34.087	179	-	34.266
Totaal bestemmingsreserves	<u>34.087</u>	<u>179</u>	<u>-</u>	<u>34.266</u>

Overige reserves

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>Saldo per 1-1-2022</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-12-2022</u>
Continuïteitsreserve	4.730	(740)	-	3.990
Totaal overige reserves	<u>4.730</u>	<u>(740)</u>	<u>-</u>	<u>3.990</u>

Toelichting:

De bestemmingsreserve gebouwen en terreinen dient ter financiering van de grond, gebouwen en installaties. Aan deze verantwoordingssystematiek ligt het beleidsuitgangspunt ten grondslag, dat aanschaffing van grond, gebouwen en installaties eerst kan plaatsvinden, indien de hiertoe benodigde middelen in de vorm van een reserve aanwezig zijn, waardoor geen rente- of aflossingsverplichtingen ter zake van de investering in grond, gebouwen en

installaties ontstaan. De continuïteitsreserve dient ter egalisatie van de saldi lasten en baten en als weerstandsvermogen ter opvang van toekomstige exploitatietekorten.

6. Kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Crediteuren	355	180
Belastingen en sociale premies	198	213
Nog te betalen salarissen	56	35
Vakantiedagen	353	353
Overige schulden:		
- Leger des Heils entiteiten	435	-
Overlopende passiva:		
- Overige overlopende passiva	340	504
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>1.737</u>	<u>1.285</u>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingenHuurverplichtingen:

Het Kerkgenootschap Leger des Heils heeft zich verbonden voor een aantal niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen uit hoofde van erfpacht- en huurovereenkomsten ad 540.

Duur verplichtingen:

Tot 1 jaar	425
Van 1 jaar tot 5 jaar	115
Langer dan 5 jaar	0

Retraiteverplichtingen:

Het Kerkgenootschap Leger des Heils heeft het beheer van de retraiteverplichtingen uitbesteed aan Stichting Leger des Heils. Als gevolg daarvan worden ook de technische voorziening retraiteverplichtingen en de daarbij behorende beleggingen verantwoord bij Stichting Leger des Heils. Aangezien alle officieren van het Leger des Heils in Nederland hun verbondsbasis hebben in het Kerkgenootschap, ligt de morele verantwoordelijkheid voor de retraiteverplichtingen bij Kerkgenootschap Leger des Heils.

Fiscale eenheid voor de omzetbelasting:

Het Kerkgenootschap Leger des Heils is onderdeel van het Leger des Heils in Nederland. Het Leger des Heils in Nederland bestaat uit de volgende juridische entiteiten, Kerkgenootschap Leger des Heils, Stichting Leger des Heils, Stichting Leger des Heils Fondsenwerving, Stichting Leger des Heils Dienstverlening, Stichting Leger des Heils Reshare, Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering en Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg.

De juridische entiteiten van het Leger des Heils in Nederland vormen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Dit houdt in dat iedere entiteit hoofdelijk aansprakelijk is voor de belastingschulden van de fiscale eenheid.

Internationale Ontwikkeling & Samenwerking:

De organisatie heeft middels haar afdeling Internationale Ontwikkeling & Samenwerking (IOS) financiële verplichtingen op zich genomen om een aantal specifieke ontwikkelingsprojecten (mede) mogelijk te maken.

Ultimo boekjaar bedroeg het totaal aan projectverplichtingen voor de periode na 2023 een bedrag ad 376.

Duur verplichtingen:

Tot 1 jaar	292
Van 1 jaar tot 5 jaar	273
Langer dan 5 jaar	0

In geval van verplichtingen in USD zijn deze berekend tegen een valutakoers van 1 EUR = 1,00 USD. De financiering van dit bedrag is nagenoeg geheel afgedekt door bestemde reserves en of fondsen dan wel toegezegde (subsidie)bijdragen.

Tevens heeft het Kerkgenootschap een verplichting in de financiële bijdrage aan het werk van het Leger in Heils in Tsjechië. Deze bijdrage wordt jaarlijks bepaald en hangt samen met de bijdrage die door de internationale organisatie The Salvation Army aan Tsjechië wordt verstrekt. De bijdrage vanuit de begroting van afdeling Internationale Ontwikkeling & Samenwerking bedraagt in 2023 225.

6. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000)

BATEN**7. Baten als tegenprestatie voor levering van producten en/of diensten**

<i>De specificatie is als volgt:</i>	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Sociale verkoop kleding en meubelen	1.976	1.943	1.717
Huuropbrengsten gebouwen	1.243	1.053	1.098
Contributies en bijdragen deelnemers	717	505	495
Periodieken	-	-	-
Totaal baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	<u>3.936</u>	<u>3.501</u>	<u>3.310</u>

Sociale verkoop kleding en meubelen betreft het resultaat uit verkopen van kleding en meubelen via de kledingbeurzen van korpsen, tegen lage prijzen, aan minderdraagkrachtigen. De kleding en meubelen worden om niet verkregen.

Onder de contributies en bijdrage deelnemers zijn de vergoedingen voor de deelname aan de diverse activiteiten verantwoord.

Onder de periodieken zijn de inkomsten uit abonnementen en doorberekeningen van "Strijdkreet" opgenomen.

8. Subsidiebat

<i>De specificatie is als volgt:</i>	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Opbrengsten WMO	-	-	-
Overigen	201	155	102
Totaal subsidiebat	<u>201</u>	<u>155</u>	<u>102</u>

Dit betreft gelden bestemd voor het uitvoeren van activiteiten door enkele locaties.

9. Giften en baten uit eigen fondsenwerving

<i>De specificatie is als volgt:</i>	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Kerkelijke bijdragen (collecten en patronen)	1.217	1.263	1.205
Giften	1.025	507	688
Meeropbrengst Strijdkreet	-	-	-
Totaal giften en baten uit eigen fondsenwerving	<u>2.242</u>	<u>1.770</u>	<u>1.893</u>

Onder de kerkelijke bijdragen zijn de bijdragen door de leden van het Kerkgenootschap Leger des Heils verantwoord.

Giften worden onder meer verkregen uit inzamelingen ten behoeve van kerstactiviteiten, sociale en internationale hulpverlening.

LASTEN

10. Personeelskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Toelagen officieren	3.553	3.500	3.333
Emolumenten en overige kosten officieren	1.307	1.300	1.074
Lonen en salarissen	2.065	1.499	915
Sociale lasten	318	261	138
Pensioenpremies	221	170	96
Personeel niet in loondienst	268	153	181
Overige personeelskosten	685	452	704
Subtotaal	<u>8.417</u>	<u>7.335</u>	<u>6.441</u>
Doorbelaste personeelskosten	(1.941)	(1.651)	(1.766)
Totaal personeelskosten	<u><u>6.476</u></u>	<u><u>5.684</u></u>	<u><u>4.675</u></u>

Toelichting:

Toelage, emolumenten en overige kosten officieren

Heilssoldaten kunnen officier van het Kerkgenootschap Leger des Heils worden, als zij op basis van een geestelijke roeping hun leven beschikbaar willen stellen aan God en het Leger des Heils. Als officieren werken zij fulltime voor de organisatie, maar ze krijgen daarvoor geen salaris. Het Leger des Heils voorziet wel in hun levensonderhoud. Het officierschap is een levenslange invulling. Wel worden officieren op de wettelijk pensioengerechtigde leeftijd op retraite gesteld, wat inhoudt dat zij uit actieve dienst terugtreden.

De personele kosten van alle actieve officieren van het Kerkgenootschap Leger des Heils worden via een gemiddeld bedrag doorberekend aan de aanstellingen (kostenplaatsen) op basis van het aantal afgesproken werkuren (fulltime eenheid). Aanstellingen kunnen ook buiten Kerkgenootschap Leger des Heils zijn, zowel bij de andere Leger des Heils-entiteiten in Nederland als bij het Leger des Heils in het buitenland. Officieren die aangesteld zijn buiten het Kerkgenootschap Leger des Heils ressorteren onder de leiding van de betreffende entiteit, dan wel van het Leger des Heils in het land waarin zij werkzaam zijn.

In 2023 bedroeg het doorbelastingsbedrag op jaarbasis € 72.784 per fte. Het bedrag bevat o.a. de volgende kostenposten; (bruto)toelage, huisvesting, ziektekostenverzekering, woon-werkverkeer, dienstreizen, pensioen, arbeidsongeschiktheid, opleiding / scholing, verhuiskosten en werving nieuwe officieren."

Lonen en Salarissen, sociale Lasten en pensioenpremies

Dit betreft de personeelskosten van de medewerkers die door de Stichting Leger des Heils Dienstverlening zijn gedetacheerd bij het Kerkgenootschap Leger des Heils.

Het Kerkgenootschap Leger des Heils heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Het Kerkgenootschap Leger des Heils betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. In december 2023 bedroeg de dekkingsgraad van bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn 106,3%. Volgens de wettelijke eisen kan verhogen pas vanaf een beleidsdekkingsgraad van 105% en hoger, en dan alleen geleidelijk. Bij een dekkingsgraad van ongeveer 125% kan PFZW volledig indexeren. Het bestuur van PFZW heeft besloten per 1 januari 2023 de pensioenen van alle deelnemers met 6,0% te verhogen. Daarnaast worden de pensioenen van alle deelnemers per 1 januari 2024 nogmaals verhoogd met 4,8%.

Het Kerkgenootschap Leger des Heils heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Het Kerkgenootschap Leger des Heils heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Doorbelaste personeelskosten

Dit betreft de doorbelasting van personeelskosten van het totaal aantal fte (tijdgelang) die zijn aangesteld buiten het Kerkgenootschap Leger des Heils.

Het verloop van het aantal Nederlandse officieren in binnen- en buitenland is als volgt:				
	2022		2023	
	01-01	31-12	01-01	31-12
Kerkgenootschap:				
Korpsaanstelling	49,0	50,0	50,0	39,2
Overige aanstellingen	10,7	17,0	17,0	21,2
Zonder aanstelling	8,3	12,0	12,0	10,6
	<u>68,0</u>	<u>79,0</u>	<u>79,0</u>	<u>70,9</u>
Aanstellingen:				
Bestuur	4,6	4,6	4,6	4,6
Stichting Leger des Heils Dienstverlening	0,0	0,3	0,3	0,3
Kerkgenootschap	68,0	79,0	79,0	70,9
Stichting Leger des Heils Welzijns- & Gezondheidszorg	22,4	19,1	19,1	18,5
	<u>95,0</u>	<u>103,0</u>	<u>103,0</u>	<u>94,3</u>
Buitenland	<u>9,0</u>	<u>8,0</u>	<u>8,0</u>	<u>8,0</u>
Totaal	<u>104,0</u>	<u>111,0</u>	<u>111,0</u>	<u>102,3</u>

11. Afschrijvingen op vaste activa

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
<i>De specificatie is als volgt:</i>			
Materiële vaste activa	1.226	1.215	1.019
Boekresultaat materiële vaste activa	(80)	-	(260)
Totaal afschrijvingen op vaste activa	<u>1.146</u>	<u>1.215</u>	<u>759</u>

12. Overige lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
<i>Huisvestingskosten:</i>			
Huur en erfpacht	1.684	1.668	1.574
Energie en water	564	627	400
Onderhoud	889	605	1.224
Belastingen en heffingen	225	247	204
Verzekeringen	63	72	17
Schoonmaakkosten	148	98	115
Doorberekeningen Stichting Leger des Heils Dienstverlening	-		-
Totaal huisvestingskosten	<u>3.573</u>	<u>3.317</u>	<u>3.534</u>
<i>Organisatiekosten:</i>			
Dienstreizen	331	316	237
Kosten transportmiddelen	89	61	57
Kantoorbenodigheden	73	75	76
Accountantskosten	8	10	9
Advieskosten	40	50	155
Kosten hard- en software	241	209	265
Telefoon en datalijnen	188	162	162
Bestuurskosten	674	650	654
Doorberekeningen Stichting Leger des Heils Dienstverlening	858	858	971
Overige organisatiekosten	155	64	424
Totaal organisatiekosten	<u>2.657</u>	<u>2.454</u>	<u>3.010</u>
<i>Activiteitskosten:</i>			
Activiteitskosten Nederland	1.766	1.503	1.377
Activiteitskosten internationale ontwikkelingsprojecten	1.848	2.102	1.503
Totaal activiteitskosten:	<u>3.614</u>	<u>3.605</u>	<u>2.880</u>
Totaal overige lasten	<u>9.843</u>	<u>9.376</u>	<u>9.424</u>

Toelichting:

Onder de activiteitskosten zijn de directe kosten verantwoord van de diverse activiteiten, waaronder de hulpverlening aan mensen in geestelijke en/of sociale noodsituaties. Onder deze rubriek worden ook de kosten verantwoord voor rampenhulp en ontwikkelingsprojecten en bijdragen vanuit Nederland aan de zending.

13. Bijdragen

Stichting Leger des Heils

Op grond van afspraken binnen het Leger des Heils in Nederland ontvangt het Kerkgenootschap Leger des Heils jaarlijks van de Stichting Leger des Heils een bijdrage. Deze bijdrage bestaat uit een bedrag aan door de Stichting Leger des Heils ontvangen onbestemde inkomsten dat op basis van een verdeelsleutel wordt toegekend aan onder andere het Kerkgenootschap Leger des Heils en de afdeling Internationale Ontwikkelingssamenwerking. Daarnaast bestaat deze bijdrage uit een bedrag dat door Stichting Leger des Heils is ontvangen aan bestemde inkomsten voor het Kerkgenootschap Leger des Heils en de afdeling Internationale Ontwikkelingssamenwerking.

Stichting Leger des Heils Fondsenwerving

Deze bijdrage bestaat uit het totaal aan bedragen die door Stichting Leger des Heils Fondsenwerving zijn ontvangen als bestemde inkomsten voor Kerkgenootschap Leger des Heils en de afdeling Internationale Ontwikkelingssamenwerking.

7. VERANTWOORDING BEZOLDINGEN

Tabel verantwoording bezoldiging bestuurders en operationeel directeur					
		2023	2023	2023	2023
1	Naam	Commissioner B. Gundersen	Kolonel D.C. Evans	Lt.kolonel J.A. den Hollander	Kapitein A.Kamperman
2	Aard bestuurder	Voorzitter	Vice-voorzitter	Penningmeester	Operationeel directeur
2a	Functie	Commandant	Chef-secretaris	Financieel secretaris	Veldsecretaris
3	Periode in dienst	1/1/2023 - 31/12/2023	1/1/2023 - 31/12/2023	1/1/2023 - 31/12/2023	1/1/2023 - 31/12/2023
4	Voorzitter (J = ja, N = nee)	J	N	N	N
5	Periode in dienst als voorzitter	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
6	Beëindiging dienstverband ultimo verslagjaar (J = ja, N = nee)	N	N	N	N
7	Afspraken werktijden (J = ja, N = nee)	J	J	J	J
8	Deeltijdfactor (percentage)	1	1	1	1
9	Brutosalaris *)	52.524	41.798	35.285	34.894
10	Bruto-onkostenvergoeding *)				
10a	Bijdrage in kosten van levensonderhoud *)				
11	Werkgeversbijdrage emolumenten *)	12.289	9.229	0	4.111
12	Werkgeversbijdrage pensioen, VUT *)	10.862	10.862	10.862	10.862
13	Ontslagvergoedingen *)				
14	Bonussen *)				
15	Totaal bruto-inkomen (totaal van de regels 9 tot en met 14) *)	75.675	61.889	46.147	49.867
16	Catalogusw aarde auto van de zaak *)	44.310	29.632	45.270	19.299
17	Eigen bijdrage auto van de zaak *)	0	900	1140	900
18	Belastbaar looninkomen *)				

*) Het Kerkgenootschap Leger des Heils is een onderdeel van het Leger des Heils in Nederland. Het Leger des Heils in Nederland maakt deel uit van de internationale organisatie The Salvation Army. De Territoriaal Commandant van het Leger des Heils in Nederland is benoemd door de Generaal van The Salvation Army. Hij vervult naast zijn dagelijkse activiteit in meerdere juridische entiteiten van het Leger des Heils in Nederland een onbezoldigde bestuursfunctie in het kerkgenootschap Leger des Heils. De bezoldiging voor zijn dagelijkse werkzaamheden is opgenomen in de verslaggeving van de Stichting Leger des Heils. Deze wordt gepubliceerd in het Algemeen jaarverslag van het Leger des Heils.

*) De leden van het bestuur en de operationeel directeur van het Kerkgenootschap zijn officier van het Leger des Heils. De werkzaamheden door officieren van het Leger des Heils geschieden niet op basis van een dienstbetrekking, doch op grond van een gelofte. Vanaf het tijdstip waarop een officier de gelofte heeft afgelegd om zijn verdere leven in dienst van het Leger des Heils te stellen, neemt het Leger des Heils de verplichting op zich in zijn materiële behoeften te voorzien. Daartoe ontvangen officieren een maandelijkse toelage. Naast deze toelage ontvangt een officier de volgende emolumenten: er wordt in zijn huisvesting voorzien en er worden ter dekking van de uitkeringen bij ziekte, langdurige arbeidsongeschiktheid en pensionering (retraite), op basis van een omslagstelsel voor de ziekenkas officieren en op basis van actuariële berekeningen voor het retraitsfonds, bijdragen in deze fondsen gestort. De voornoemde emolumenten zijn in dit overzicht opgenomen als "bijdrage in kosten van levensonderhoud".

8. BESTEMMING EXPLOITATIERESULTAAT

Behalve door de eigen inkomstenstromen worden de exploitatielasten van het Kerkgenootschap gefinancierd door bijdragen van de Stichting Leger des Heils en de Stichting Leger des Heils Fondsenwerving. Het resultaat is verdeeld volgens de resultaatverdeling als opgenomen in de staat van baten en lasten 2023 van de jaarrekening.

III. OVERIGE GEGEVENS

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn geweest op de jaarrekening.

IV. BIJLAGEN

Kerkgenootschap Leger des Heils
Internationale Ontwikkelingssamenwerking

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023			
	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
BATEN			
Baten als tegenprestatie voor levering van producten en/diensten	-	-	-
Subsidiebatens	-	-	-
Sponsorbijdragen	-	-	-
Giftens en batens uit eigen fondsenwerving	-	-	-
Financiële batens	1	-	-
Overige batens	-	-	-
Bijdrage van centrale afdeling	-	-	-
<u>SOM DER BATEN</u>	<u>1</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
LASTEN			
Inkoopwaarde van geleverde producten	-	-	-
Personeelskosten	1.008	787	571
Afschrijvingens op vaste activa	-	-	-
Verstreckte subsidies op giften	-	-	-
Financiële lastens	-	-	-
Huisvestingskosten	37	37	31
Organisatiekosten	124	126	196
Activiteitskosten	1.848	2.102	1.503
<u>SOM DER LASTEN</u>	<u>3.018</u>	<u>3.052</u>	<u>2.301</u>
<u>EXPLOITATIERESULTAAT</u>	<u>(3.018)</u>	<u>(3.052)</u>	<u>(2.301)</u>
Bijdrage Stichting Leger des Heils	1.725	1.732	1.097
Bijdrage Stichting Leger des Heils Fondsenwerving	1.293	1.320	1.205
<u>SALDO</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Programma Geloven in de Buurt Verdeling; Zingeving en Buurtwerk

Geloven in de Buurt

Almere

(bedragen in miljoenen €)

	Begroting 2024			Realisatie 2023			Begroting 2023		
	<i>Buurtwerk</i>	<i>Geloo f en</i>	<i>totaal</i>	<i>Buurtwerk</i>	<i>Geloo f en</i>	<i>totaal</i>	<i>Buurtwerk</i>	<i>Geloo f en</i>	<i>totaal</i>
Baten:									
Baten als tegenprestatie voor levering van producten en/of diensten	3,7	0,3	4,0	3,9	0,4	4,4	3,1	0,2	3,3
Subsidies overheden	2,5	0,0	2,5	2,5	0,0	2,5	2,3	0,0	2,3
Giften en baten uit eigen fondsenwerving	1,9	1,3	3,2	1,3	1,7	3,0	1,7	1,4	3,1
	8,2	1,6	9,8	7,7	2,1	9,9	7,0	1,7	8,7
Bijdragen gelieerde stichtingen	10,4	2,4	12,8	7,2	4,7	12,0	9,4	3,6	12,9
	18,5	4,1	22,6	15,0	6,9	21,8	16,4	5,2	21,6
Lasten:									
Personeelskosten	10,7	2,1	12,8	8,6	3,1	11,6	9,7	2,7	12,4
Afschrijvingen op vaste activa	1,2	0,5	1,7	0,7	0,7	1,4	1,0	0,7	1,7
Overige lasten	6,6	1,5	8,1	5,7	3,1	8,8	5,7	1,8	7,6
	18,5	4,1	22,6	15,0	6,9	21,8	16,4	5,2	21,6
Resultaat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
FTE			151			150			154
aantal personen			223			220			225

